

ÁTVR
2002

ÁRSSKÝRSLA

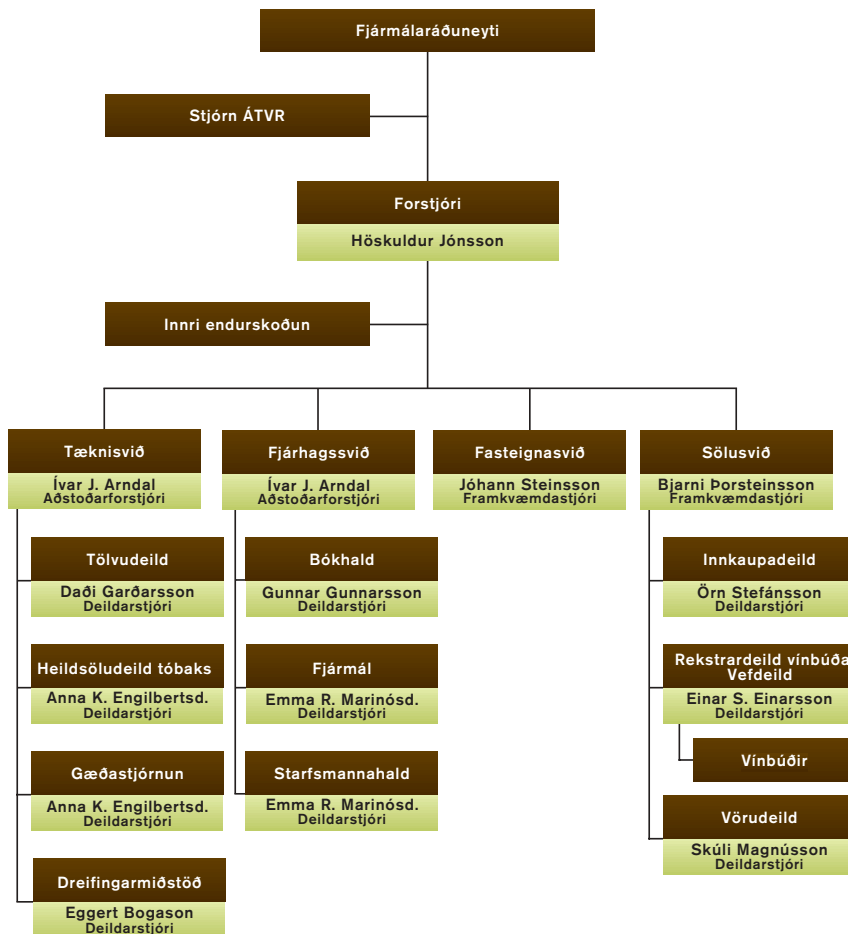
2

EFNISYFIRLIT

Skipurit	4
Formáli stjórnar	6
Skýrsla og staðfesting stjórnar og forstjóra	10
Áritun endurskoðenda	12
Rekstrarreikningur	13
Efnahagsreikningur	14
Sjóðstreymi	16
Skýringar	17
Sundurliðanir	24

SKIPURIT

FORMÁLI STJÓRNAR

6

Hlýlegt viðmót og glæsilegar vínúðir á 80 ára afmæli

Heildarstefna ÁTVR var endurskoðuð á árinu og byggir hún á því að ÁTVR sé framsækið og ábyrgt fyrirtæki sem leggur áherslu á að veita viðskiptavinum sínum góða þjónustu og stuðla að bættri vínmenningu samhliða því að virða stefnu stjórnvalda um að vinna gegn misnotkun áfengis og neyslu tóbaks. Í þessum fáu orðum felast mikil fyrirheit um arðsemi rekstrar, þróun þjónustu, eflingu starfsmanna og góða sátt við umhverfið. Á liðnum árum hefur grunnur verið lagður að öllum þessum þáttum og er því ekki um stefnubreytingu að ræða heldur aðeins verið að skerpa enn betur heildarsýn fyrirtækisins. Lögð var áhersla á að nýta þekkingu og upplýsingar frá birgjum, viðskiptavinum og starfsfólki við mótun stefnunnar. Stjórn þakkar öllum þeim sem lögðu henni lið við þá vinnu.

Helstu áherslur í stefnu ÁTVR

Rekstur

Að rekstur ÁTVR sé hagkvæmur og standist samanburð við best reknu heildsölur og smásöluverslanir landsins. Arðsemi og skil fyrirtækisins við ríkissjóð hafa ávallt verið til fyrirmyndar og er ÁTVR nú enn betur búið til þess en fyrr að skila góðum rekstri þar sem skilvirkt fjárhagskerfi er til staðar sem gefur kost á samtíma upplýsingum fyrir fjármála-stjórnun. Lykilþættir í rekstri eru mældir reglulega s.s. rekstrar- og launakostnaður, veltuhraði birgða og vörunýrnun. Sérstaklega góður árangur hefur náðst hvað varðar tvo síðastnefndu þættina á liðnum árum.

Ímynd

Að byggja upp ímynd sem endurspeglar framsækið og aðlaðandi þjónustufyrirtæki með áherslu á sölu á léttu víni. Ekki er hægt að líta á ÁTVR alveg eins og önnur fyrirtæki að því leyti að hámarks sölu sé aðaltakmarkið. Hins vegar er það leiðarljós fyrirtækisins að stuðlað sé að hóflegri neyslu áfengis og áhersla lögð á tengsl matar og áfengra drykkja. Hlýlegt útlit og nýtt nafn: **Vínbúð** – hafa stuðlað að því að auka hlutdeild létttra vína í heildarneyslu áfengis. Útgáfa bæklinga ÁTVR m.a. um tengsl matar og vína hefur gefið byr undir bættu vínmenningu. Vefurinn vínbud.is er nú kominn í nýjan búning og er þar að finna fjölbreyttar upplýsingar, sem einnig styrkja nýja ímynd fyrirtækisins.

Gæði

Að þjónusta og vörumeðferð sé framúrskarandi og stöðugt eflid.

Fylgst er með þjónustu við viðskiptavininn á margvíslegan hátt. Almenn ánægja endurspeglast í niðurstöðu kannana, sem aðilar utan fyrirtækisins hafa gert á þjónustu vínþúða. Vöruúrvalið er gott og upplýsingar í verðskrá og öðrum bæklingum fjarlegar. Samvinna við birgja hefur líka verið eflid og bætt og upplýsingastreymi til þeirra aukið.

Umhverfi

Að taka virkan þátt í vistvænum búskap og stuðla þannig að sjálfbærri þróun.

Í jafn stóru fyrirtæki og ÁTVR skiptir miklu máli að hvert tækifæri sé notað til að efla skilning og þátttöku starfsmanna á umhverfismálum. Um árábil hefur fyrirtækið lagt rækt við þetta svið. ÁTVR er í hópi stofnenda og hluthafa Endurvinnslunnar og þátttakandi í Pokasjóði verslunarinnar, sem ár hvert leggur fram fé til að samstilla krafta einstaklinga og félaga til að sinna verkefnum á sviði umhverfis- og ræktunarmála.

Starfsmenn

Að skapa starfsumhverfi sem laðar að hæfa starfsmenn sem búa yfir frumkvæði og vinsamlegu viðmóti, veita góða þjónustu og bregðast við sibreytilegum þörfum viðskiptavina.

Menntun og þjálfun starfsmanna á öllum sviðum hefur verið stóraukin en sérstök áhersla verður nú á að efla vínþekkingu starfsmanna með það að leiðarljósi að geta betur sinnt þörfum viðskiptavinanna.

Jafnrétti

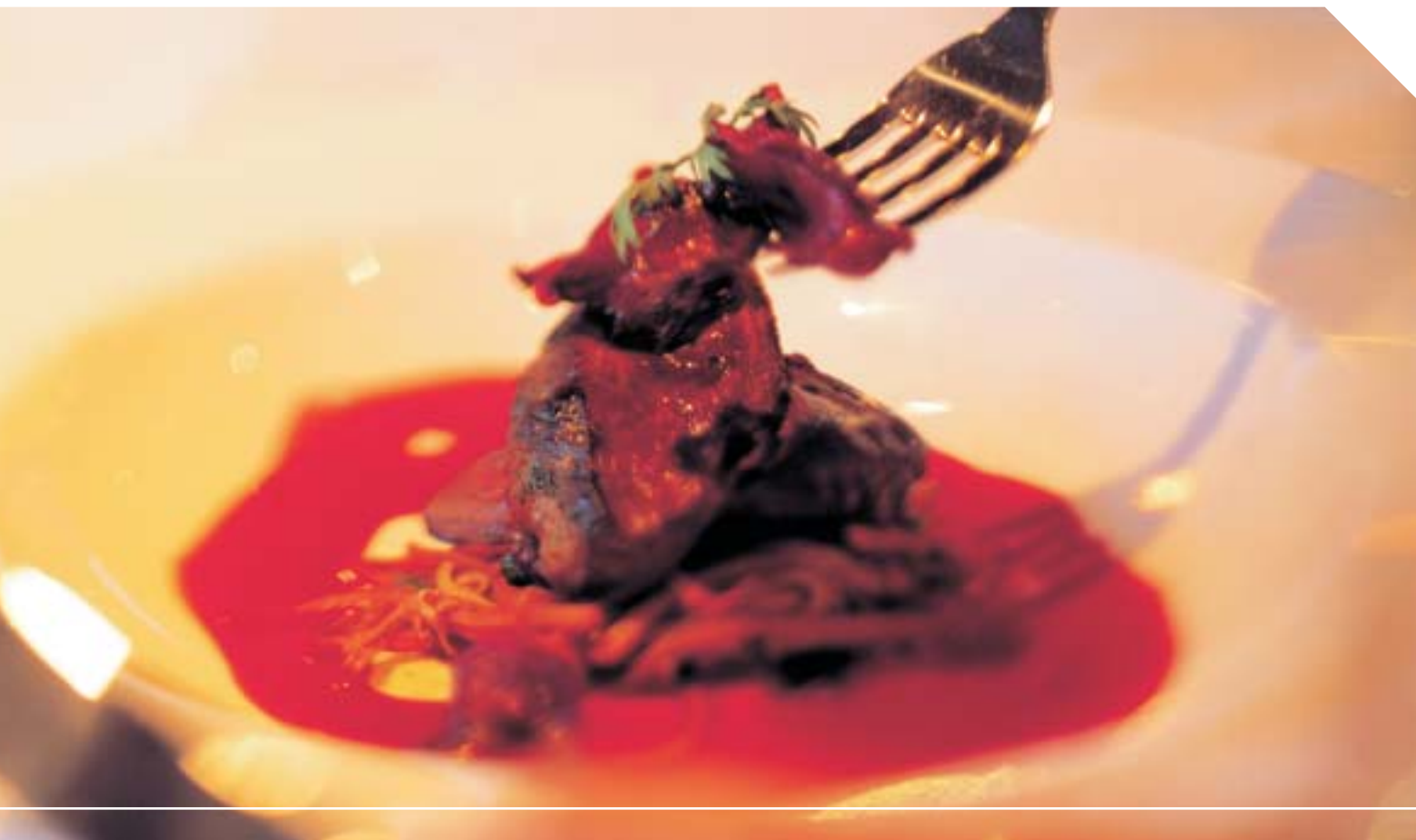
Að konum og körlum sem starfa hjá ÁTVR séu greidd sömu laun fyrir sambærileg störf og þau hafi sömu möguleika til starfsframa.

Sem framsækið fyrirtæki vill ÁTVR laða jafnt konur sem karla til starfa og leggur því áherslu á að þessi grunnþáttur jafnréttis, launajafnrétti sé virtur. Með bættri tækni eru störf í vínbúðunum orðin mun betur við hæfi kvenna en áður var og eru um 30% af verslunarstjórum nú konur, en meirihluti allra starfsmanna ÁTVR eru konur.

Vínbúðir

Að vínbúðir séu aðgengilegar og þægilegar fyrir viðskiptavini, hafi gott vöruúrval og starfsfólk sem hefur sérþekkingu á víni.

Á síðastliðnum árum hefur vínbúðum verið fjölgað, afgreiðslutími rýmkaður til móts við þarfir viðskiptavina og tekið mið af afgreiðslutíma verslana í nágrenni vínbúða. Stefnt verður að því að hafa samræmda vöruframsetningu í vínbúðunum, þar sem upprunalönd eru vel aðgreind og aðrar merkingar skýrar. Vínþekking starfsmanna verður eflid með fjölþættu námi og miðlun fræðsluefnis um vín verður enn aukin, m.a. með námskeiðum fyrir almenning og umfjöllun á vefnum: www.vinbud.is.

Í 80 ár

Þann 3. febrúar 2002 voru liðin 80 ár frá því Áfengisverslun ríkisins tók til starfa. Tóbakseinkasala ríkisins var síðan stofnuð árið 1932 og voru þessi tvö fyrirtæki sameinuð árið 1961 undir nafninu Áfengis- og tóbaksverslun ríkisins. Árið 1922 voru opnaðar verslanir í sjö kaupstöðum, en nú rekur ÁTVR 40 verslanir auk vefverslunar. Margt var gert á árinu til þess að minnast afmælisins, m.a. var starfsfólki boðið til glæsilegrar afmælisveislu og ársfundurinn hafður veglegri en áður.

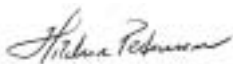
Fyrir um það bil einni öld var mikil þjóðernisvakning meðal Íslendinga. Var það mat almennings að áfengisneysla og slæmir drykkjusiðir væru farnir að hamla framförum í þjóðfélaginu. Í þjóðaratkvæðagreiðslu var samþykkt að banna framleiðslu, neyslu og innflutning áfengis. Bannið kom að fullu til framkvæmda í lok árs 1914. Vegna viðskipta Íslendinga og Spánverja var banninu aflétt árið 1922, en þá var leyft að flytja inn áfengi undir 21% styrkleika. Um þessa breytingu á áfengismálum var ekki sátt meðal þjóðarinnar á þeim tíma og því varð áfengiseinkasala á vegum ríkisins fyrir valinu. Forvarnarhlutverk ÁTVR felst nú fyrst og fremst í því að fylgja eftir lagaákvæðum um lágmarksaldur þeirra sem kaupa áfengi. Á síðustu árum hefur komið fram í skoðanakönnunum að naumur meirihluti landsmanna vill að áfengis-sala verði gefin frjáls, og hefur þessi hópur stækkað örlítið á síðustu árum. Hins vegar er ljóst að sú nýsköpun á ásjón fyrirtækisins sem hefur átt sér stað á undanförunum árum hefur fallið í mjög góðan jarðveg jafnt hjá viðskiptavinum sem birgjum fyrirtækisins. Með núverandi fyrirkomulagi á sölu áfengis er aðgengi gott, vöruúrval mikið og ákveðið hagræði er í því fyrir birgja að skipta við einn aðila. Stefna stjórnar ÁTVR er að nýta áhrifamátt fyrirtækisins til að hlúa að vinnmenningu í landinu og miðla upplýsingum um afleiðingar á misnotkun áfengis.

Mikill metnaður og hugur er hjá starfsmönnum og stjórn til umbóta og nýunga. Til merkis um það var ÁTVR valið í flokk þeirra fyrirtækja sem til álita komu við veitingu íslensku gæðaverðlaunanna á síðastliðnu ári. Einnig komst ÁTVR í úrslit þeirra þriggja fyrirtækja sem valið var úr sem best reknu ríkisstofnanirnar árin 2000 og 2002. Þegar á heildina er litið hafa stjórnendur ÁTVR byggt upp öflugt fyrirtæki sem hefur allar forsendur til að vaxa, dafna og þróast enn frekar á komandi árum.

Ársfundur ÁTVR var haldinn þann 19. apríl 2002 á veitingastaðnum Apótekinu, að viðstaddri stjórn, stjórnendum fyrirtækisins og fulltrúum helstu birgja. Prettán stjórnarfundir voru haldnir á árinu. Stjórnin vísar til meðfylgjandi ársreiknings um rekstur og stöðu fyrirtækisins miðað við 31. desember 2002.

Reykjavík, 18. mars 2003

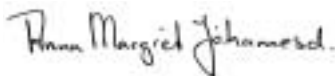
Í stjórn:

Hildur Petersen

Sigurður M. Magnússon

Anna Margrét Jóhannesdóttir

SKÝRSLA OG ÁRITUN STJÓRNAR OG FORSTJÓRA

10

Afkoma ÁTVR á árinu 2002 var mun betri en áætlað var. Vörusala var 5% umfram áætlun. Vörunotkun var minni en nam aukningu í vörusölu. Innkaupsverð tóbaks lækkaði verulega vegna hagstæðrar gengisþróunar. Hagnaður ársins nam 513 m. kr.

Í ársbyrjun tóku ný lagaákvæði um gjald af tóbaksvörum gildi. Samkvæmt þeim leggur ÁTVR magngjald á tóbak við sölu þess og skilar innheimtunni til ríkissjóðs sem skatttekjum. Þessi skattheimta nam 3.089 m. kr. á árinu. Samsvarandi tekjur bárust ríkissjóði á árinu 2001 sem hluti hagnaðar af rekstri ÁTVR. Hér var því um formbreytingu að ræða frá hagnaði í skatt og með tilsvarende áhrifum á tekjur ÁTVR.

Lögum um gjald af áfengi og tóbaki var breytt í nóvember, sbr. lög nr. 122/2002. Gjald af áfengi hækkaði og hafði í för með sér hækkun smásöluverðs er nam 10% að meðaltali. Um aðrar fjárhagslegar upplýsingar er vísað til meðfylgjandi ársreiknings. Sala áfengis nam 11.313 m. kr. með virðisaukaskatti og sala tóbaks 6.544 m. kr. með virðisaukaskatti. Áfengi seldist í 14.190.888 lítrum, þar af var bjórsala 10.969.058 lítrar. Sala vindlinga nam 337.855 þúsund stykkjum og af vindlum seldust 11.921 þúsund stykki. Magn selds neftóbaks var 10.874 kg.

Á árinu fengu 562 menn greidd laun hjá ÁTVR. Margir eru í hlutastarfi. Lætur nærri að ársverk hafi verið 278. Námskeið voru haldin fyrir starfsmenn og tóku 210 þátt í þeim. Samanlagðar námskeiðsstundir allra þátttakenda voru 7.902.

Verulegar endurbætur voru gerðar á vinnubúðunum í Holtagörðum, Borgarnesi, Stykkishólmi, Búðardal, á Patreksfirði, Sauðárkróki, Akureyri, Dalvík, Hvolsvelli, Selfossi og í Grindavík. Ný verslun var opnuð á Djúpavogi 15. maí. Í lok árs voru vinnubúðir ÁTVR 40 auk netverslunar. Afgreiðslutíma vinnubúða var breytt nokkuð á árinu m.a. í Kringlunni og í Smáralind en þær verslanir loka nú kl. 18 á laugardögum í stað kl. 16.

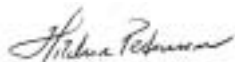
Reist var viðbygging við birgðastöð ÁTVR á Stuðlahálsi 2. Færibönd fyrir hlaðin vörubretti voru sett upp og ferli vöru inn og út úr húsi endurskipulagt. Handtölvur voru teknar í notkun við tiltekt og talningu vöru.

Stjórn og forstjóri ÁTVR staðfesta ársreikning fyrirtækisins fyrir árið 2002 með undirritun sinni.

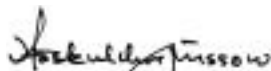
Reykjavík, 18. mars 2003

Í stjórn:

Forstjóri:

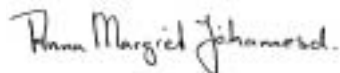
Hildur Petersen

Höskuldur Jónsson

Sigurður M. Magnússon

Anna Margrét Jóhannesdóttir

ÁRITUN ENDURSKOÐENDA

12

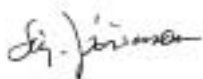
Til stjórnar Áfengis- og tóbaksverslunar ríkisins

Við höfum endurskoðað ársreikning Áfengis- og tóbaksverslunar ríkisins fyrir árið 2002. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnenda, rekstrarreikning, efnahagsreikning, sjóðstreymi og skýringar nr. 1 - 28. Ársreikningurinn er lagður fram af stjórnendum fyrirtækisins og á ábyrgð þeirra í samræmi við lög og reglur. Ábyrgð okkar felst í því álit sem við látum í ljós á grundvelli endurskoðunarinnar.

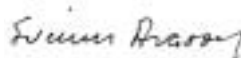
Endurskoðað var í samræmi við góða endurskoðunarvenju. Samkvæmt henni ber okkur að skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg víska fáiast um að ársreikningurinn sé í öllum meginatriðum án annmarka. Endurskoðunin felur meðal annars í sér úrtakskannanir og athuganir á gögnum til að sannreyna fjárhæðir og aðrar upplýsingar sem fram koma í ársreikningnum. Endurskoðunin felur einnig í sér athugun á þeim reikningsskilaaðferðum og matsreglum sem notaðar eru við gerð ársreikningsins og mat á framsetningu hans í heild. Við teljum að endurskoðunin sé nægjanlega traustur grunnur til að byggja álit okkar á.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu Áfengis- og tóbaksverslunar ríkisins á árinu 2002, efnahag 31. desember 2002 og breytingu á handbæru fé á árinu, í samræmi við lög, reglur og góða reikningsskilavenju.

Ríkisendurskoðun, 18. mars 2003

Sigurður Þórðarson
ríkisendurskoðandi

Sveinn Arason
endurskoðandi

REKSTRARREIKNINGUR ÁRIÐ 2002

13

	Skýr	2002	2001
Rekstrartekjur			
Sala áfengis		9.087.600	8.358.295
Sala tobaks		5.256.902	4.941.025
Aðrar rekstrartekjur	9	35.298	26.252
Rekstrartekjur		<u>14.379.800</u>	<u>13.325.572</u>
Rekstrargjöld			
Vörunotkun	10,11	12.608.765	9.250.926
Laun og launatengd gjöld	12-16	721.991	658.444
Húsnæðiskostnaður		212.025	188.920
Bifreiðakostnaður		20.418	16.835
Sölu- og dreifingarkostnaður		282.542	273.401
Afskriftir	17	63.299	59.176
Rekstrargjöld		<u>13.909.040</u>	<u>10.447.702</u>
Rekstrarhagnaður fyrir hreinar fjármunatekjur		470.760	2.877.870
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)	19	<u>42.409</u>	(<u>56.149</u>)
Hagnaður ársins		<u><u>513.169</u></u>	<u><u>2.821.721</u></u>

Fjárhæðir í þúsundum króna

EFNAHAGSREIKNINGUR 31. DESEMBER 2002

14

Eignir	Skýr	2002	2001
Fastafjármunir			
Varanlegir rekstrarfjármunir			
Fasteignir	18	758.349	738.705
Innréttingar og annar búnaður		186.628	185.668
Bifreiðar		58.616	60.736
Varanlegir rekstrarfjármunir	3,17	1.003.593	985.109
Áhættufjármunir			
Eignarhlutar í öðrum félögum	4,20,21	10.763	10.759
Áhættufjármunir		10.763	10.759
Fastafjármunir		1.014.356	995.868
Veltufjármunir			
Birgðir	5,22	980.588	945.637
Skammtímakröfur:			
Viðskiptakröfur		45.167	115.108
Aðrar skammtímakröfur		790	1.631
	6	45.957	116.739
Handbært fé:			
Greiðslukort		517.009	464.384
Sjóður og bankainnstæður		679.678	542.769
	7	1.196.687	1.007.153
Veltufjármunir		2.223.232	2.069.529
Eignir alls		3.237.588	3.065.397

Fjárhæðir í þúsundum króna

EFNAHAGSREIKNINGUR 31. DESEMBER 2002

15

	Skýr	2002	2001
Eigið fé og skuldir			
Eigið fé			
Endurmatsreikningur		0	529.190
Óráðstafað eigið fé		<u>2.132.865</u>	<u>1.370.506</u>
Eigið fé	23	<u>2.132.865</u>	<u>1.899.696</u>
Skuldir			
Skammtímaskuldir			
Ógreiddur kostnaður		38.555	36.313
Lánardrotnar, innlendir		648.236	851.794
Lánardrotnar, erlendir		209.682	103.508
Virðisaukaskattur		<u>208.250</u>	<u>174.086</u>
Skuldir	8	<u>1.104.723</u>	<u>1.165.701</u>
Eigið fé og skuldir alls		<u>3.237.588</u>	<u>3.065.397</u>
Skuldbindingar	24		

Fjárhæðir í þúsundum króna

SJÓÐSTREYMI

	Skýr	2002	2001
Rekstrarhreyfingar			
Hagnaður ársins		513.169	2.821.721
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á sjóðstreymi:			
Afskriftir	17	63.299	59.176
Reiknuð gjöld vegna verðlagsbreytinga	2	0	77.948
Sölutap af fastafjárumum	3,17	39	269
Veltufé frá rekstri		576.507	2.959.114
Breytingar á rekstartengdum eignum og skuldum:			
Birgðir	5,22	(34.951)	(23.510)
Skammtímakröfur	6	70.782	(12.893)
Skammtímaskuldir	8	(60.978)	456.792
Breytingar á rekstartengdum eignum og skuldum		(25.147)	420.389
Handbært fé frá rekstri		551.360	3.379.503
Fjárfestingarhreyfingar			
Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjárumum	3,17	(82.155)	(117.000)
Söluverð varanlegra rekstrarfjármuna	3,17	333	2.660
Keyptir eignarhlutar í félögum	4,20,21	(4)	(4)
Fjárfestingarhreyfingar		(81.826)	(114.344)
Fjármögnunarhreyfingar			
Greitt af eftirlaunaskuldbindingu		0	(110.016)
Greitt til ríkissjóðs	23	(280.000)	(2.915.000)
Fjármögnunarhreyfingar		(280.000)	(3.025.016)
Hækkun (lækkun) á handbæru fé			
Handbært fé í ársbyrjun		189.534	240.143
Handbært fé í lok ársins		1.007.153	767.010
	7	1.196.687	1.007.153
Aðrar upplýsingar			
Greiddir vextir af langtímaskuldum		0	3.887
Rekstrar- og efnahagsreikningur deilda	27,28		

Reikningsskilaaðferðir**Grundvöllur reikningsskilanna**

1. Ársreikningur Áfengis- og tóbaksverslunar ríkisins er gerður í samræmi við lög um ársreikninga og reglugerð um framsetningu og innihald ársreikninga og samstæðureikninga.

Vegna ákvæða í reglugerð nr. 205 frá 3. apríl 1998 er rekstri fyrirtækisins skipt upp í tvær deildir. Sala á tóbaki í heildsölu er í sérstakri deild og aðskilin frá annarri starfsemi. Ársreikningurinn er fyrir fyrirtækið í heild og hafa innbyrðis viðskipti milli deildanna verið felld út en séruppgjör deildanna er aftast í skýringum.

Ársreikningurinn er gerður samkvæmt óverðleiðréttri kostnaðarverðsreglu og er í íslenskum krónum. Hann er í meginatriðum gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og notaðar voru árið áður að öðru leyti en því sem fram kemur í skýringu 2.

Breyting á reikningsskilaaðferð

2. Með lögum nr. 133/2001 voru gerðar breytingar á lögum um ársreikninga nr. 144/1994 og lögum nr. 75/1981 um tekju- og eignarskatt. Með breytingunum voru ákvæði um verðleiðréttingar í lögum um tekju- og eignarskatt felld úr gildi frá og með 1. janúar 2002. Ákvæði um verðleiðréttingu reikningsskila vegna verðlagsbreytinga í lögum um ársreikninga voru einnig felld úr gildi en skv. ákvæði til bráðabirgða var þó heimilt að halda áfram verðleiðréttingu til ársloka árið 2003.

Stjórn Áfengis- og tóbaksverslunar ríkisins ákvað að hætta að færa áhrif verðlagsbreytinga í reikningsskil fyrirtækisins frá og með árinu 2002 samkvæmt meginreglu laganna. Samanburðarfjárhæðum fyrra árs hefur ekki verið breytt.

Varanlegir rekstrarfjármunir

3. Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir til eignar á framreiknuðu kostnaðarverði til ársloka 2001 en fjárfesting á árinu 2002 er færð á kostnaðarverði. Frá kostnaðarverði eru dregnar fengnar afskriftir.

Kostnaðarverð varanlegra rekstrarfjármuna samanstendur af kaupverði og öllum kostnaði við að koma eignunum á viðeigandi stað og í nothæft ástand.

Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti af kostnaðarverði miðað við áætlaðan endingartíma og eignarhaldstíma.

Eignarhlutar í öðrum félögum

4. Eignarhlutar í félögum eru færðir á upphaflegu kaupverði.

Vörubirgðir

5. Vörubirgðir samstanda af endursöluvörum og rekstrarvörum. Vörubirgðirnar eru metnar á síðasta innkaupsverði að teknu tilliti til gallaðra og úreltra vara.

Skammtímakröfur

6. Skammtímakröfur eru færðar á nafnverði.

Handbært fé

7. Handbært fé samanstendur af sjóði, bankainnstæðum og greiðslukortakröfum.

Viðskiptaskuldir

8. Viðskiptaskuldir eru færðar á nafnverði. Skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknaðar á sölugengi 31. desember 2002.

Aðrar rekstrartekjur

	2002	2001
9. Aðrar rekstrartekjur sundurliðast þannig:		
Sala umbúða og fleira	34.474	22.579
Húsaleiga	863	3.942
Söluhagnaður (sölutap)	(39)	(269)
	<u>35.298</u>	<u>26.252</u>

SKÝRINGAR

Vörunotkun

10. Tóbaksgjald er innheimt við sölu tóbaks og skal skila því mánaðarlega til Tollstjóra. Hér er um breytta innheimtuaðferð ríkissjóðs að ræða og var tóbaksgjaldið því frá og með árinu 2002 skilgreint sem hluti af kostnaðarverði seldrar vöru í bókhaldi ÁTVR. Alls námu greiðslur tóbaksgjalds á árinu um 3.089 m. kr. Á árinu 2001 var tóbaksgjaldið skilað í formi arðs í ríkissjóð.

11. Vörunotkun sundurliðast þannig:	2002	2001
Vörunotkun, áfengi	8.156.425	7.500.920
Vörunotkun, tóbak	4.452.340	1.750.006
	<u>12.608.765</u>	<u>9.250.926</u>

Starfsmannamál

12. Laun og launatengd gjöld sundurliðast þannig:	2002	2001
Laun vegna dagvinnu	383.454	348.683
Yfirvinnulaun með orlofi	212.287	197.009
Áfallið reiknað orlof, hækkun	2.439	4.279
Launatengd gjöld	102.182	88.394
Viðbótarframlag til lífeyrissjóðs	21.629	20.079
	<u>721.991</u>	<u>658.444</u>

13. Launagjöld hækka um rúm 9,5% á árinu. Starfsmönnum hefur fjölgað um 4,5% og hafa launagreiðslur því hækkað um 5%. Til samanburðar hækkaði launavísitala um 7% á milli áranna 2001 og 2002.

14. Laun stjórnar námu um 2,2 m. kr. og laun forstjóra voru rúmar 6,5 m. kr.

15. Reiknuð ársverk á árinu 2002 voru 278 en ársverk reiknuð með sama hætti árið 2001 voru 266.

16. Áunnið orlof starfsmanna til desemberloka er reiknað og fært í ársreikninginn. Það nam 36 m. kr.

Varanlegir rekstrarfjármunir

17. Varanlegir rekstrarfjármunir, endurmat og afskriftir greinast þannig:

	Bifreiðar	Fasteignir	Innréttingar og annar bún.	Samtals
Stofnverð 1.1.	93.378	1.170.581	772.106	2.036.065
Viðbót á árinu	8.917	45.381	27.856	82.154
Selt og niðurlagt á árinu	(3.717)	0	0	(3.717)
Stofnverð 31.12.	<u>98.578</u>	<u>1.215.962</u>	<u>799.962</u>	<u>2.114.502</u>
Afskrifað 1.1.	32.642	431.876	586.438	1.050.956
Afskrifað	10.666	25.737	26.896	63.299
Selt og niðurlagt á árinu	(3.346)	0	0	(3.346)
Afskrifað 31.12.	<u>39.962</u>	<u>457.613</u>	<u>613.334</u>	<u>1.110.909</u>
Bókfært verð 31.12.	<u>58.616</u>	<u>758.349</u>	<u>186.628</u>	<u>1.003.593</u>
Afskriftarhlutföll	8-15%	2-4%	12-20%	

SKÝRINGAR

18. Sundurliðun fasteigna:

	Fasteigna- mat	Brunabóta- mat	Bókfært verð
Álfabakki 14a, Reykjavík	32.918	46.629	66.643
Kringlan, Reykjavík	137.649	214.601	122.970
Austurstræti 10a, Reykjavík	65.307	53.460	61.998
Stuðlaháls 2, Rvk, iðnaðar/vörug.	247.725	363.665	90.442
Stuðlaháls 2, Rvk, verslunarhús	263.318	299.266	252.754
Hólmgarður 2c, Keflavík	22.544	48.525	29.552
Þjóðbraut 13, Akranesi	9.988	22.564	12.273
Aðalstræti 20, Ísafirði	7.670	14.569	14.728
Eyrargata 23-25, Siglufirði	9.580	32.836	5.353
Smáragrund 2, Sauðárkróki	11.915	27.544	12.273
Gránufélagsgata 1-3, Akureyri, lóð	1.222	0	1.247
Hólabraut 16, Akureyri	32.437	58.302	14.574
Hafnargata 11, Seyðisfirði	5.213	24.136	2.299
Strandvegur 50, Vestmannaeyjum	8.827	23.288	9.207
Vallholt 19, Selfossi	12.805	25.262	12.273
Selás 19, Egilsstöðum	12.985	25.578	6.245
Miðvangur 2-4, Egilsstöðum	10.072	28.696	13.888
Eiðistorg 11, Seltjarnarnesi	29.373	34.620	29.630
	<u>921.548</u>	<u>1.343.541</u>	<u>758.349</u>

Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

19. Sundurliðun fjármunatekna og (fjármagnsgjalda)

	2002	2001
Fjármunatekjur	66.589	45.579
Vaxtagjöld og verðbætur	(24.180)	(23.780)
Reiknuð gjöld vegna verðlagsbreytinga	0	(77.948)
	<u>42.409</u>	<u>(56.149)</u>

Eignarhlutar í félögum

20. ÁTVR á hlut í fjórum félögum. Hlutabréf í Endurvinnslunni og Íslenska fasteignafélaginu eru færð á nafnverði. Eignarhlutinn í Samvinnutryggingum gt. er sömuleiðis á nafnverði, greiddir voru vextir á árinu sem voru notaðir til aukningar á stofnsjóðs-eigninni. Fasteignafélagið Stoðir hf. keypti í upphafi ársins Þyrpingu hf. Hlutabréf í Stoðum eru færð á upphaflegu kostnaðar-verði. Greiddur var 750 þús. kr. arður á árinu frá Endurvinnslunni hf.

21. Eignarhlutar í félögum skiptast þannig:

	2002	2001
Endurvinnslan hf.	7.500	7.500
Samvinnutryggingar gt.	147	143
Fasteignafélagið Stoðir hf.	502	502
Íslenska fasteignafélagið ehf.	2.614	2.614
	<u>10.763</u>	<u>10.759</u>

Birgðir

22. Birgðir um áramót skiptast í áfengi og umbúðir, tóbak og rekstrarvörur:

Áfengi og umbúðir	640.530	751.582
Tóbak	335.197	187.800
Rekstrarvörubirgðir	4.861	6.255
	<u>980.588</u>	<u>945.637</u>

SKÝRINGAR

Eigið fé

23. Yfirlit eiginfjárreikninga:

	Endurmats- reikningur	Óráðstafað eigið fé	Samtals
Jöfnuður 1.1.	529.190	1.370.506	1.899.696
Millifært	(529.190)	529.190	0
Hagnaður skv. rekstrarreikningi		513.169	513.169
Greitt til ríkissjóðs		(280.000)	(280.000)
Eigið fé 31.12.	0	2.132.865	2.132.865

Skuldbindingar

24. Skuldbindingar Áfengis- og tóbaksverslunar ríkisins vegna eftirlauna núverandi og fyrrverandi starfsmanna voru gerðar upp á árinu 1999. Skuldbindingar sem falla til árlega, eru gerðar upp við Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins jafnóðum. Samkvæmt bráðabirgðauppgjöri sjóðsins eru áfallnar lífeyrisskuldbindingar í lok ársins 2002 33,1 m. kr. og voru á árinu greiddar af þeim 24,5 m. kr. Í árslok eru því ógreiddar 8,6 m. kr.

Í gildi eru 25 húsaleigusamningar og 21 samstarfssamningur um rekstur vínbúða.

Kennitölur

25. Afkomu- og fjárhagsyfirlit síðustu fimm ára. Fjárhæðir eru á verðlagi hvers árs og eru í milljónum króna.

	2002	2001	2000	1999	1998
Rekstur:					
Rekstrartekjur	14.380	13.326	12.286	11.782	10.907
Rekstrargjöld	(13.846)	(10.389)	(9.197)	(8.508)	(7.865)
Rek.hagn f. afskr.	534	2.937	3.089	3.274	3.042
Afskriftir	(63)	(59)	(51)	(49)	(42)
R.hagn f. fjárm.tekj.	471	2.878	3.038	3.225	3.000
Hreinar fjárm.tekjur	42	(56)	2	(30)	50
Hagn. af reglul. starfs.	513	2.822	3.040	3.195	3.050
Áf. eftirlaunaskuldb.	0	0	0	0	(143)
Hagnaður ársins	513	2.822	3.040	3.195	2.907
Efnahagur:					
Fastafjármunir	1.015	996	865	862	827
Veltufjármunir	2.223	2.069	1.793	1.883	1.744
Eignir alls	3.238	3.065	2.658	2.745	2.571
Eigið fé	2.133	1.899	1.839	1.844	1.468
Langtímaskuldir	0	0	0	105	667
Skammtímaskuldir	1.105	1.166	819	796	436
Eigið fé og skuldir alls	3.238	3.065	2.658	2.745	2.571

SKÝRINGAR

26. Helstu kennitölur um afkomu og fjárhagsstöðu fyrirtækisins á síðustu fimm árum:

	2002	2001	2000	1999	1998
Rek.hagn. f. afskr.	3,7%	22,0%	25,1%	27,8%	27,9%
Veltufjárlutfall	2,01	1,77	2,19	2,37	4,00
Eiginfjárlutfall	0,66	0,62	0,69	0,67	0,57

Deildaskiptur rekstrarreikningur og efnahagsreikningur

27. Deildaskiptur rekstrarreikningur árið 2002

	Heildsala	Smásala	ÁTVR
Rekstrartekjur			
Sala áfengis	0	9.087.600	9.087.600
Sala tóbaks	1.883.444	5.256.902	5.256.902
Aðrar rekstrartekjur	0	54.540	35.298
Rekstrartekjur	1.883.444	14.399.042	14.379.800
Rekstrargjöld			
Vörunotkun	1.363.601	13.128.608	12.608.765
Laun og launatengd gjöld	0	721.991	721.991
Húsnæðiskostnaður	10.517	212.025	212.025
Bífreiðakostnaður	0	20.418	20.418
Sölu- og dreifingarkostnaður	8.725	282.542	282.542
Afskriftir	0	63.299	63.299
Rekstrargjöld	1.382.843	14.428.883	13.909.040
Rekstrarhagnaður	500.601	(29.841)	470.760
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)			
Fjármunatekjur	0	66.589	66.589
Vaxtagjöld og verðbætur	(66)	(24.114)	(24.180)
Vaxtareikningur deilda	31.429	(31.429)	0
Fjármagnsliðir	31.363	11.046	42.409
Hagnaður ársins	531.964	(18.795)	513.169

SKÝRINGAR

28. Deildaskiptur efnahagsreikningur árið 2002

	Heildsala	Smásala	ÁTVR
Eignir			
Fastafjármunir			
Varanlegir rekstrarfjármunir	0	1.003.593	1.003.593
Áhættufjármunir og langtímakröfur . . .	0	10.763	10.763
Fastafjármunir	0	1.014.356	1.014.356
Veltufjármunir			
Birgðir	335.197	645.391	980.588
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur	0	45.957	45.957
Viðskiptareikningur smásölu	840.903	0	0
Sjóður, bankainnstæður og greiðslukort	0	1.196.687	1.196.687
Veltufjármunir	1.176.100	1.888.035	2.223.232
Eignir alls	1.176.100	2.902.391	3.237.588

Fjárhæðir í þúsundum króna

SKÝRINGAR

Skuldir og eigið fé

Eigið fé	Heildsala	Smásala	ÁTVR
Óráðstafað eigið fé 1.1.	500.862	869.644	1.370.506
Endurmat millifært á óráðstafað eigið fé	(2.051)	531.242	529.191
Hagnaður ársins	531.963	(18.795)	513.168
Greitt í ríkissjóð	(74.000)	(206.000)	(280.000)
Óráðstafað eigið fé 31.12.	956.774	1.176.091	2.132.865
Eigið fé	956.774	1.176.091	2.132.865
Skuldir			
Skammtímaskuldir			
Ógreiddur kostnaður	0	38.555	38.555
Viðskiptareikningur heildsölu	0	840.903	0
Lánardrottinnar aðrir	219.326	846.842	1.066.168
Skuldir	219.326	1.726.300	1.104.723
Skuldir og eigið fé alls	1.176.100	2.902.391	3.237.588

Fjárhæðir í þúsundum króna

SUNDURLIÐANIR

Hluti ríkissjóðs af brúttósölu ÁTVR:

	2002	2001
Tollur	0	331.890
Magngjald tobaks	3.088.729	0
Greitt til ríkissjóðs	280.000	2.915.000
Áfengisgjald*	4.865.704	4.651.163
Virðisaukaskattur	3.986.019	3.717.515
	<u>12.220.452</u>	<u>11.615.568</u>

* Áfengisgjald sem hér er tilgreint er reiknað út eftir seldu magni

Sala áfengis 1998-2002 í þúsundum lítra:

	Árið 1998	% af heild	Árið 1999	% af heild	Árið 2000	% af heild	Árið 2001	% af heild	Árið 2002	% af heild
Heildarsala áfengis	10.502		11.619		12.384		13.291		14.191	
Léttvin <15% alk.	1.324	12,61%	1.550	13,34%	1.728	13,95%	1.992	14,99%	2.277	16,05%
Styrkt vin 15-22% alk.	190	1,81%	173	1,49%	174	1,41%	181	1,36%	178	1,25%
Sterkt áfengi >22% alk.	800	7,62%	804	6,92%	800	6,46%	801	6,03%	767	5,40%
Bjór	8.187	77,96%	9.092	78,25%	9.681	78,17%	10.317	77,62%	10.969	77,30%
Léttvin og bjór samtals	9.511	90,56%	10.642	91,59%	11.409	92,13%	12.309	92,61%	13.246	93,34%
Sterkt áfengi og styrkt vin samtals	990	9,43%	977	8,41%	974	7,86%	982	7,39%	945	6,66%

Sala áfengis 1998-2002 í þúsundum lítra og breyting milli ára:

	Heildarsala		Létt vin		Styrkt vin		Sterkt áfengi		Björ	
	áfengis	Breyting í %	<15% alk.	Breyting í %	15-22% alk.	Breyting í %	>22% alk.	Breyting í %		Breyting í %
1998	10.502		1.324		190		800		8.187	
1999	11.619	10,64%	1.550	17,07%	173	-8,95%	804	0,50%	9.092	11,05%
2000	12.384	6,58%	1.728	11,48%	174	0,58%	800	-0,50%	9.681	6,48%
2001	13.291	7,32%	1.992	15,28%	181	4,02%	801	0,12%	10.317	6,57%
2002	14.191	6,77%	2.277	14,31%	178	-1,66%	767	-4,24%	10.969	6,47%

Sala áfengis með virðisaukaskatti:

	2002	2001	2000
Vinbúðin Akranesi	175.749	166.961	154.853
Vinbúðin Akureyri	711.708	631.137	565.926
Vinbúðin Austurstræti	487.017	519.072	580.110
Vinbúðin Blönduósi	66.270	62.267	61.023
Vinbúðin Borgarnesi	177.198	163.267	144.996
Vinbúðin Búðardal	20.211	18.428	12.583
Vinbúðin Dalvegi	860.474	702.880	679.839
Vinbúðin Dalvík	66.902	63.734	58.403
Vinbúðin Djúpavogi	8.707		
Vinbúðin Egilsstöðum	151.015	135.401	128.741
Vinbúðin Eiðistorgi	601.720	573.899	520.264
Vinbúðin Fáskrúðsfirði	22.871	20.744	19.841
Vinbúðin Garðabæ	255.026	173.955	
Vinbúðin Grindavík	49.270	45.779	40.863
Vinbúðin Grundarfirði	26.142	3.838	
Vinbúðin Hafnarfirði	613.475	614.654	611.270
Vinbúðin Heiðrún	1.573.418	1.568.516	1.591.995
Vinbúðin Holtagöðrum	989.102	1.017.995	977.903
Vinbúðin Húsavík	92.831	88.826	90.293
Vinbúðin Hvammstanga	25.939	24.967	14.762
Vinbúðin Hvolsvelli	84.634	67.719	7.572
Vinbúðin Höfn	85.020	80.539	76.197
Vinbúðin Ísafirði	187.282	180.364	168.278
Vinbúðin Keflavík	380.865	367.983	336.686
Vinbúðin Kringlunni	983.890	862.589	862.950
Vinbúðin Mjódd	525.128	543.750	557.511
Vinbúðin Mosfellsbæ	269.494	339.933	172.085
Vinbúðin Neskaupstað	56.658	55.050	53.969
Vinbúðin Ólafsvík	47.976	55.855	54.388
Vinbúðin Patreksfirði	45.418	43.845	42.979
Vinbúðin Sauðárkrúki	148.917	135.284	126.954
Vinbúðin Selfossi	462.191	434.750	417.307
Vinbúðin Seyðisfirði	28.849	25.565	21.567
Vinbúðin Siglufirði	51.020	48.253	47.212
Vinbúðin Smáralind	393.107	106.085	
Vinbúðin Spönginni	335.503	216.490	
Vinbúðin Stykkishólmi	43.361	42.671	40.520
Vinbúðin Vestmannaeyjum	166.423	162.662	154.522
Vinbúðin Vopnafirði	22.437	21.580	21.123
Vinbúðin Þórshöfn	19.880	18.679	20.341
Samtals	11.313.099	10.405.963	9.435.827
Sala án vsk.	9.087.600	8.358.295	7.579.275

SUNDURLIÐANIR

Sala tóbaks með virðisaukaskatti:

	2002	2001	2000
Vínbúðin Akranesi	140.557	129.494	118.776
Vínbúðin Akureyri	389.188	404.932	401.364
Vínbúðin Austurstræti	121.129	97.492	86.873
Vínbúðin Blönduósi	44.035	46.982	41.866
Vínbúðin Borgarnesi	96.116	90.750	84.623
Vínbúðin Dalvík	25.917	13.197	13.298
Vínbúðin Egilsstöðum	95.156	90.836	91.879
Vínbúðin Eiðistorgi	190.905	183.656	178.368
Vínbúðin Hafnarfirði	266.340	221.523	189.870
Vínbúðin Heiðrún	3.702.132	3.493.667	3.328.999
Vínbúðin Húsavík	85.342	77.673	77.501
Vínbúðin Höfn	64.502	56.162	54.081
Vínbúðin Ísafirði	124.199	120.638	110.424
Vínbúðin Keflavík	415.780	390.481	359.116
Vínbúðin Mosfellsbæ			2.038
Vínbúðin Neskaupstað	33.829	33.511	33.012
Vínbúðin Ólafsvík	70.230	64.959	59.547
Vínbúðin Patreksfirði	36.755	32.075	29.341
Vínbúðin Sauðárkróki	93.786	84.307	78.347
Vínbúðin Selfossi	341.466	325.501	296.696
Vínbúðin Seyðisfirði	19.003	18.988	18.100
Vínbúðin Siglufirði	37.789	35.049	36.546
Vínbúðin Stykkishólmi	23.448	21.965	22.333
Vínbúðin Vestmannaeyjum	126.363	117.029	113.742
Samtals	6.543.970	6.150.866	5.826.738
Sala án vsk.	5.256.903	4.941.025	4.681.176

Selt magn tóbaks:

	2002	2001	2000
Vindlingar (karton)	1.689.275	1.718.078	1.769.570
Vindlar (stk)	11.920.975	11.834.277	12.047.384
Reyktóbak (kg)	8.976	8.441	8.861
Nef- og munntóbak (kg)	10.874	10.245	10.195

Sala áfengis í lítrum talið:

	2002	2001	2000
Rauðvín	1.323.061	1.140.833	957.881
Hvítvín	454.211	413.470	351.379
Rósavín	112.346	124.502	122.701
Freyðivín	102.375	103.540	107.086
Styrkt vín	72.902	74.703	75.224
Ávaxtavín	43.628	42.802	34.126
Brandí	66.295	65.824	62.938
Ávaxtabrandí	1.268	1.176	1.170
Viski	100.230	104.612	103.271
Romm	78.434	87.085	90.860
Tequila og Mezcal	3.408	4.199	4.489
Ókryddað brennivín og vodka	339.532	352.101	352.012
Gin & Senever	72.000	72.514	68.163
Snafs	41.849	44.466	47.073
Líkjör	114.940	117.894	112.277
Bitterar, kryddvín, aperitifar	74.895	78.503	78.899
Blandaðir drykkir	220.413	146.128	132.306
Lagerbjör	10.893.507	10.247.275	9.620.365
Öl	62.576	57.021	50.151
Aðrar bjórtegundir	12.975	12.678	11.236
Niðurlagðir ávextir	43	59	139
Samtals	14.190.888	13.291.382	12.383.745

SUNDURLIÐANIR

Áfengisverð í árslok 1987 - 2002:

Umreiknað eftir lánskjaravísitölu til verðlags ársloka 2002

Árslok	Hvítvín Ellerer Engelst	Rauðvín St.Émilion	Sérri Dry Sack	Brennivín Brennivín	Vodka Stolichnaja	Viskí Chivas Regal	Bjór Egill Gull fl.
1987	867	1593	1874	2061	3068	4239	
1988	894	1515	1709	1942	2797	3962	
1989	909	1509	1704	2272	2872	4398	1120
1990	868	1601	1810	2379	2948	4668	1092
1991	815	1505	1768	2348	2983	4627	1064
1992	914	1664	1909	2455	3096	4459	1173
1993	1016	1663	1900	2587	2969	4368	1056
1994	1005	1671	1853	2558	2950	4347	1044
1995	988	1745	1835	2759	2900	4132	1014
1996	902	1541	1704	2806	2919	4021	990
1997	837	1477	1637	2942	2905	4222	973
1998	1035	1571	1839	2996	2862	4250	962
1999	984	1562	1759	2847	2766	4039	937
2000	974	1494	1727	2723	2756	3919	923
2001	973	1433	1730	2652	2652	3880	932
2002	950	1400	1750	2990	2790	3890	852

27

Áfengisverð umreiknað samkvæmt lánskjaravísitölu:

Verð hverrar tegundar sett 100 í árslok 1989

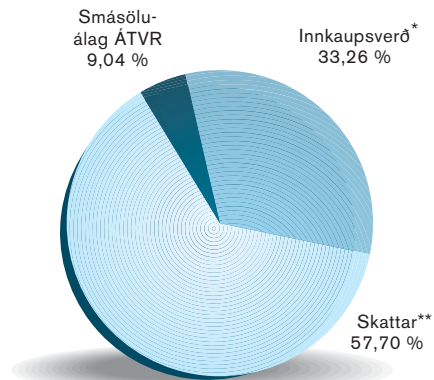
Árslok	Hvítvín Ellerer Engelst	Rauðvín St.Émilion	Sérri Dry Sack	Brennivín Brennivín	Vodka Stolichnaja	Viskí Chivas Regal	Bjór Egill Gull fl.
1987	95	106	110	91	107	96	
1988	98	100	100	86	97	90	
1989	100	100	100	100	100	100	100
1990	96	106	106	105	103	106	98
1991	90	100	104	103	104	105	95
1992	101	110	112	108	108	101	105
1993	112	110	112	114	103	99	94
1994	111	111	109	113	103	99	93
1995	109	116	108	121	101	94	91
1996	99	102	100	124	102	91	88
1997	92	98	96	130	101	96	87
1998	114	104	108	132	100	97	86
1999	108	104	103	125	96	92	84
2000	107	99	101	120	96	89	82
2001	107	95	102	117	92	88	83
2002	105	93	103	132	97	88	76

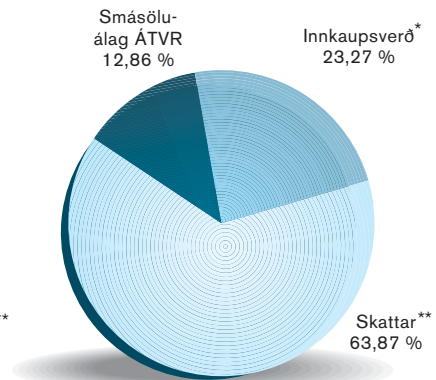
SUNDURLIÐANIR

Verðlagning áfengis:

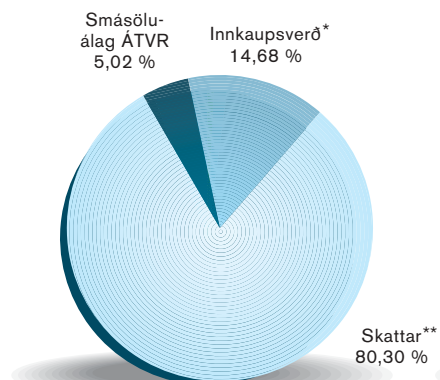
RAUÐVÍN 12,5%, 750 ML

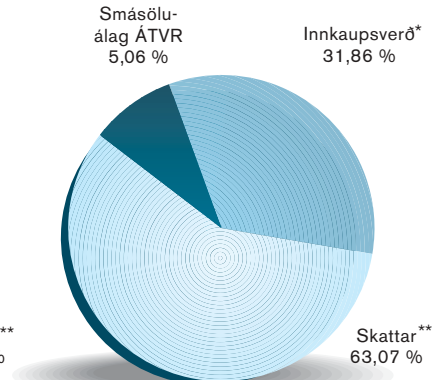
BJÓR 5%, 500 ML

VODKI 37%, 700 ML

KONÍAK 40%, 700 ML

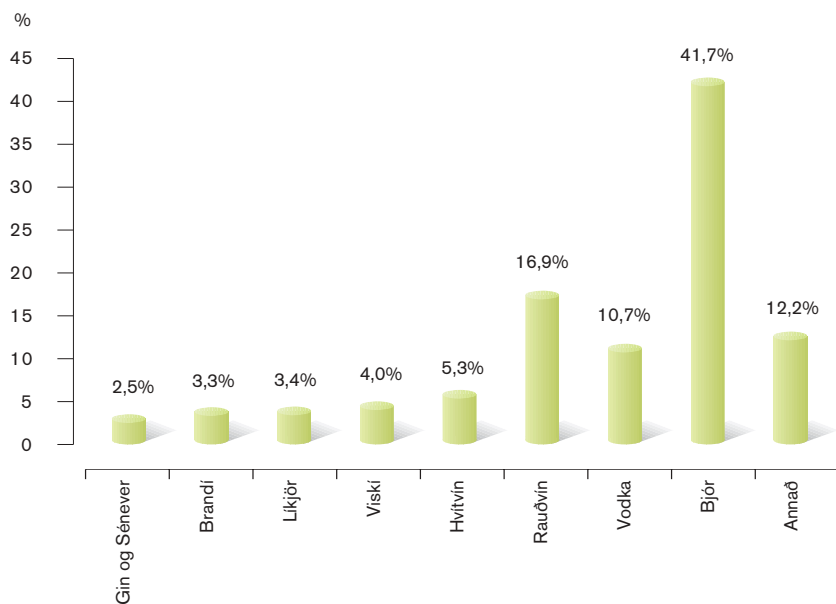

* Innkaupsverð án áfengis og skilagjalda

** Skattar eru áfengisgjald, virðisaukaskattur og skilagjald.

SKIPTING ÁFENGISSÖLU

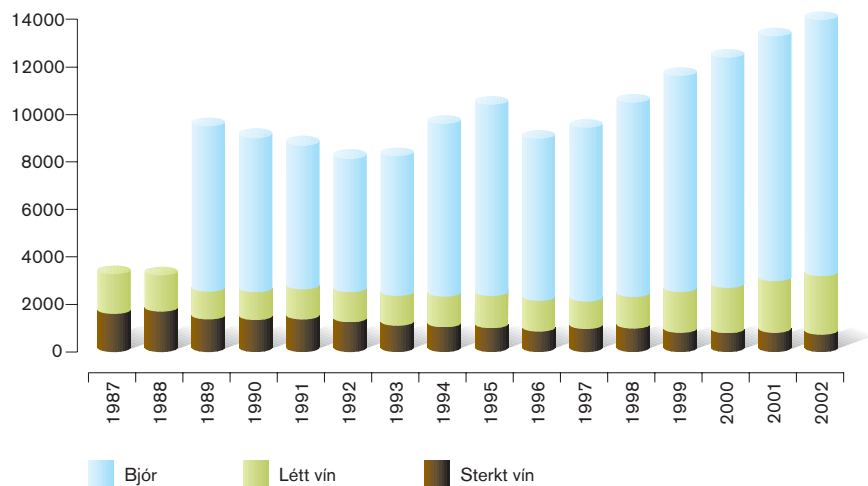
Heildarvelta 2002 11,3 mkr.

ÁFENGISSALA

Sala 2002 14.191 þús. ltr.

Þúsundir lítra

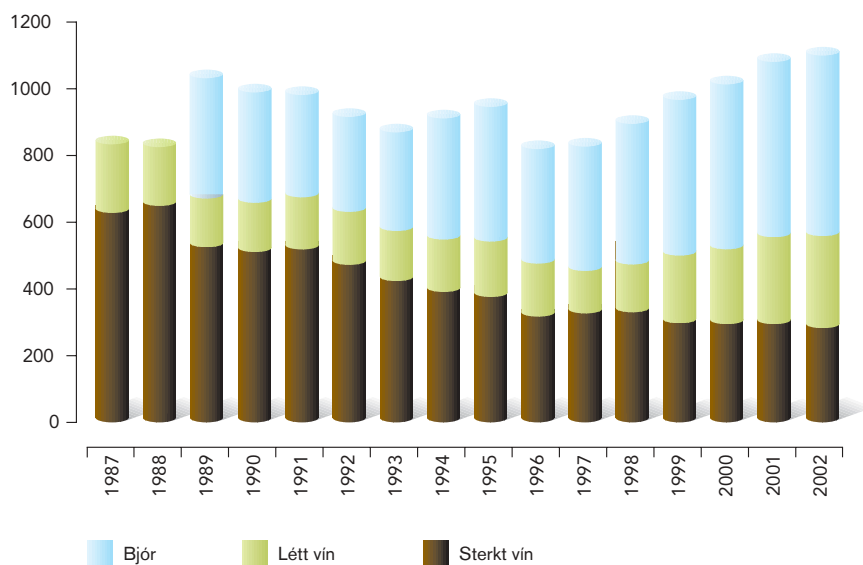

SUNDURLIÐANIR

ÁFENGISSALA MÆLD Í HREINUM VÍNANDA

Sala 2002 1.144 þús. alk. ltr.

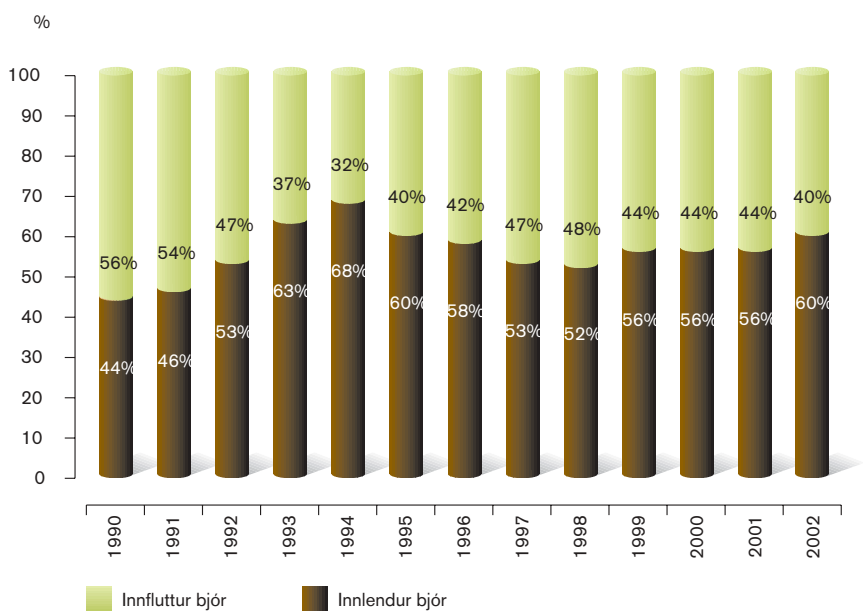
Þúsundir alkóhóllítra

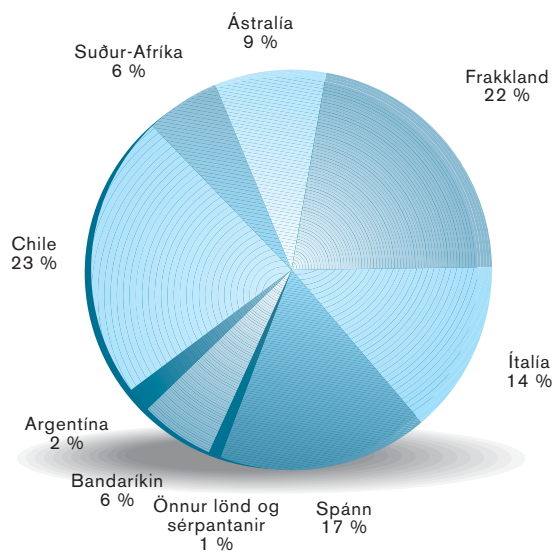
30

SKIPTING BJÓRSÖLU

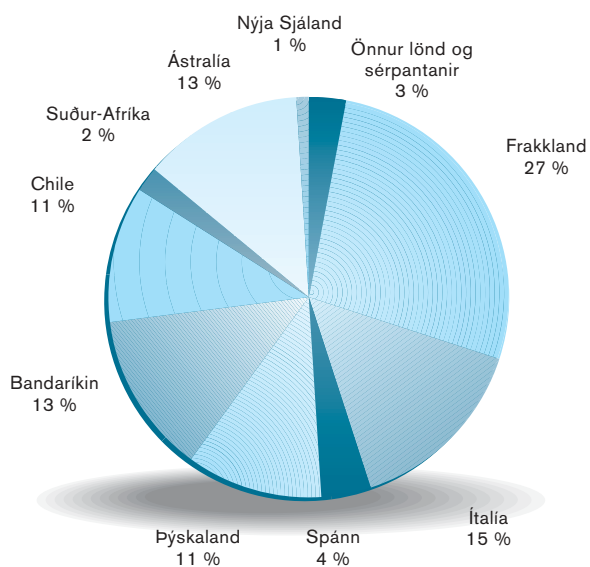
Sala 2002 10.969 þús.ltr.

HEILDARSALA RAUÐVÍNS Í LÍTRUM SKIPTING EFTIR LÖNDUM

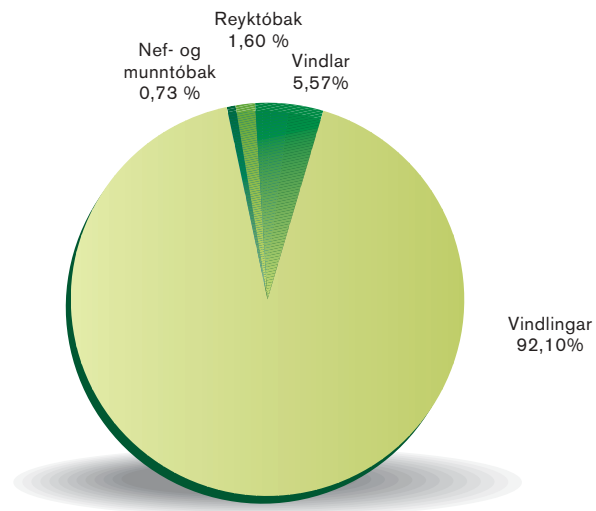

HEILDARSALA HVÍTVÍNS Í LÍTRUM SKIPTING EFTIR LÖNDUM

SKIPTING TÓBAKSSÖLU

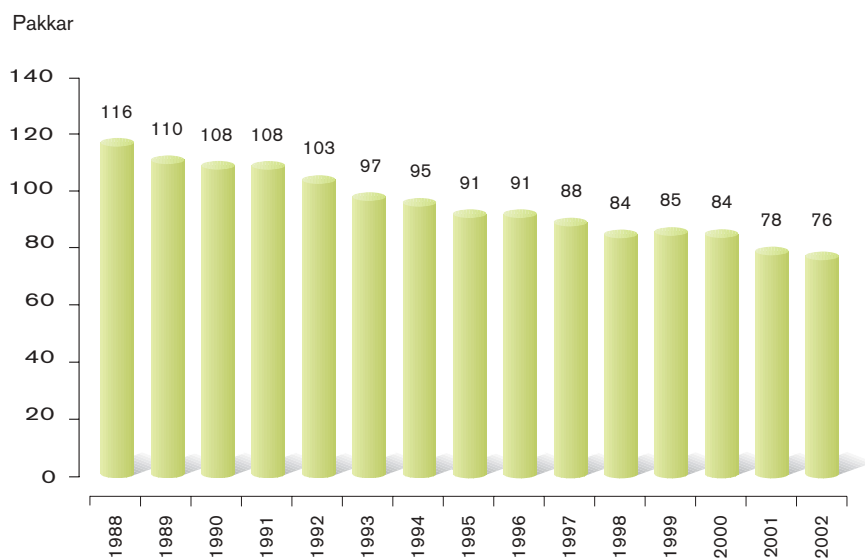
Heildarvelta 2002 6.5 m.kr

SUNDURLIÐANIR

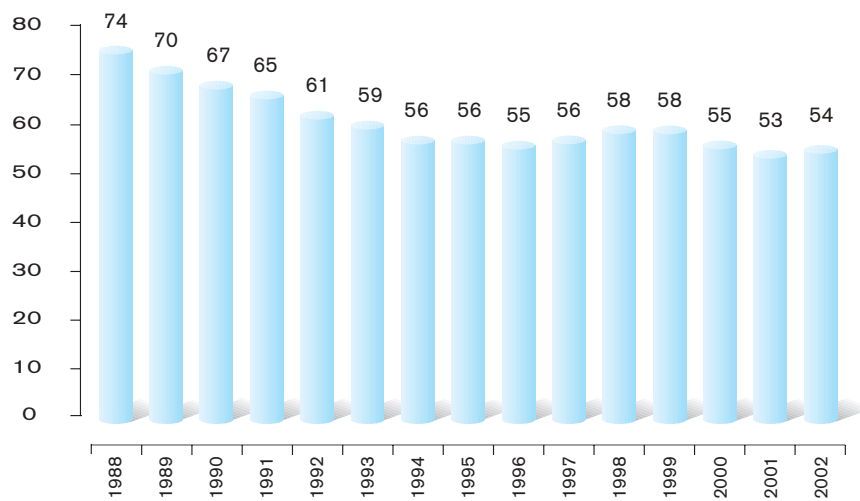

SALA VINDLINGA Á MANN, 15 ÁRA OG ELÐRI

SALA VINDLA Á MANN, 15 ÁRA OG ELÐRI

Stykki

SALA REYKTÓBAKS Á MANN, 15 ÁRA OG ELÐRI

